

Wyrok z dnia 26 czerwca 1998 r.

I PKN 208/98

Nie występuje ujemna przesłanka procesowa w rozpatrzeniu między tymi samymi stronami sprawy o przywrócenie poprzednich warunków pracy (art. 45 § 1 w związku z art. 42 § 1 KP) pracownikowi, z którym pracodawca następnie rozwiązał stosunek pracy na podstawie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b KP, gdy nadal toczy się postępowanie o uznanie za bezskuteczne rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Przewodniczący SSN: Kazimierz Jaśkowski, Sędziowie SN: Adam Józefowicz (sprawozdawca), Jadwiga Skibińska-Adamowicz.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 1998 r. sprawy z powództwa Krystyny M.-B. przeciwko Zespołowi Opieki Zdrowotnej w C. o przywrócenie poprzednich warunków pracy i płacy, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej z dnia 20 listopada 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Powódka Krystyna M.-B. wystąpiła z powództwem przeciwko Zespołowi Opieki Zdrowotnej w C. o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia warunków pracy i płacy, które otrzymała w dniu 31 sierpnia 1995 r. oraz o sprostowanie opinii o pracy z dnia 19 września 1995 r. Na rozprawie w dniu 15 lutego 1996 r. powódka przekształciła swoje żądanie i domagała się przywrócenia do pracy z uwagi na to, że umowa o pracę uległa rozwiązaniu.

Pozwana powództwa nie uznała w odniesieniu do tego roszczenia, albowiem powódka nie złożyła pozwanemu oświadczenia o odmowie przyjęcia zaproponowa-

nych warunków pracy i płacy, jak tego wymaga art. 42 § 3 KP. W związku z tym należy przyjąć, że stosunek pracy trwa nadal między stronami.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Cieszynie wyrokiem z dnia 27 czerwca 1997 r. [...] uznał za bezskuteczne wypowiedzenie warunków pracy powódce, dokonane przez pozwanego w dniu 31 sierpnia 1995 r. Ponadto dokonał sprostowania opinii wydanej powódce przez pozwanego w dniu 19 września 1996 r. w ten sposób, że skreślił w całości drugi akapit opinii zaczynający się od słów „w czasie pracy”, a kończący się słowami „konfliktowość, nielojalność” oraz dokonał innych zmian w opinii, wymienionych w sentencji, a w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka była zatrudniona w Szpitalu Ś. w C. od 1 września 1978 r. jako starszy asystent na Oddziale Chirurgii. Posiada specjalizację drugiego stopnia w zakresie chirurgii ogólnej i onkologicznej. W dniu 31 sierpnia 1995 r. powódka otrzymała wypowiedzenie warunków pracy i płacy z propozycją objęcia od 1 grudnia 1995 r. stanowiska Kierownika Poradni Onkologicznej. Jednocześnie od 1 września 1995 r. do 30 listopada 1995 r. została oddelegowana na stanowisko p.o. kierownika tej Poradni, w której nie podjęła pracy, gdyż od 1 września 1995 r. do 11 lipca 1996 r. przebywała na zwolnieniu lekarskim. W związku z powyższą niezdolnością do pracy, ZOZ w C. 12 lipca 1996 r. rozwiązał z powódką umowę o pracę bez wypowiedzenia na mocy art. 53 § 1 pkt 1 lit. b KP.

Z dniem 1 maja 1995 r. stanowisko ordynatora na Oddziale Chirurgii objął wyłoniony w drodze konkursu dr Marek G. W czasie 2 miesięcy współpracy powódki z ordynatorem Markiem G. nie dochodziło między nimi do poważniejszych sporów. Do konfliktu między powódką a ordynatorem doszło po operacji chorego Tadeusza G. w dniu 22 czerwca 1995 r. Na ten dzień sporządzony został plan operacji, który nie wskazywał metody operacyjnej co do całości zabiegu, a zwłaszcza co do sposobu rozwiązania końcowego, to jest rodzaju drenażu jaki należało wykonać. Powódka wykonała tzw. drenaż wewnętrzny, a zdaniem ordynatora należało wykonać drenaż zewnętrzny. Następnego dnia na porannej odprawie ordynator powiedział powódce, iż „zrobiła głupi, nieodpowiedzialny zabieg” i w związku z tym odsuwa ją od leczenia chorych i stawia do dyspozycji dyrektora. Od tego czasu powódka przychodziła do pracy, lecz nie wykonywała żadnych czynności związanych z leczeniem chorych. W kilka dni po operacji zwołana narada nie doprowadziła do pogodzenia zważnionych stron i rozwiązania konfliktu.

Sąd Rejonowy uznał, że zarzuty strony pozwanej, będące przyczyną wypowiedzenia powódce warunków pracy i płacy, nie znalazły potwierdzenia w postępowaniu dowodowym. W świetle opinii biegłego sądowego nie można mówić o zmianie metody operacyjnej przez powódkę. Wybrana przez nią metoda jest nadal uznawana i stosowana w oddziałach chirurgicznych. Strona pozwana nie udowodniła faktu, że powódka podważała autorytet ordynatora lub używała pod jego adresem obraźliwych uwag. Zarzut nielojalności powódki wobec ordynatora związany z wypisaniem się chorej M.C. z Oddziału nie potwierdził się, gdyż chora zeznała, że decyzję podjęła po rozmowie z ordynatorem G. Jako podstawę sprostowania opinii Sąd wskazał art. 98 KP w brzmieniu przed wejściem w życie ustawy z 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 24, poz. 110).

W odniesieniu do żądania powódki przywrócenia do pracy Sąd pierwszej instancji przyjął, iż powódka nie złożyła pozwanemu oświadczenia o odmowie przyjęcia zaproponowanych warunków pracy i płacy. Takiego oświadczenia nie zawiera pozew, gdyż kwestionuje on tylko zasadność samego wypowiedzenia zmieniającego. Poza tym z zeznań dyrektora ZOZ M.K. wynika, iż nie został spełniony wymóg z art. 60 KC w związku z art. 300 KP, gdyż powódka nie ujawniła wobec strony pozwanej w sposób dostateczny swej woli odmowy przyjęcia nowych warunków pracy i płacy. Na rozprawie w dniu 15 lutego 1996 r. powódka wniosła o przywrócenie do pracy i zeznała, że nie widzi możliwości objęcia zaproponowanego stanowiska, które odsuwałoby ją od czynnej pracy chirurga.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej po rozpoznaniu apelacji obu stron od powyższego wyroku [...] zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że przywrócił powódce poprzednie warunki pracy i płacy, to jest stanowisko starszego asystenta Oddziału Chirurgii Ogólnej Szpitala [...] w C. i apelację strony pozwanej oddalił. W uzasadnieniu wyroku Sąd Wojewódzki podzielił pogląd Sądu pierwszej instancji, iż powódka nie złożyła stronie pozwanej skutecznego oświadczenia o odmowie przyjęcia zaproponowanych warunków pracy i płacy, jak tego wymaga przepis art. 42 § 3 KP. Takie oświadczenie może być zawarte w pozwie, ale dla jego skuteczności powinno być wyraźne, czego nie zawiera pozew. Pozew kwestionuje jedynie zasadność samego wypowiedzenia zmieniającego. Zachowanie powódki (np. złożenie wniosku o wydanie zaświadczenia o wysokości zarobków i o przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego) świadczyło, że czuła się pracownikiem strony pozwanej. Wobec przyjęcia, że wypowiedzenie zmieniające było nie-

uzasadnione, a minął okres wypowiedzenia. Sąd pierwszej instancji błędnie uznał je za bezskuteczne. W takiej sytuacji - zdaniem Sądu Wojewódzkiego - należało przywrócić powódce poprzednie warunki pracy i płacy, co też Sąd uczynił uwzględniając apelację powódki, zgodnie z art. 386 § 1 KPC. Sąd Wojewódzki przyjął, że wypowiedzenie powódce warunków pracy i płacy przez stronę pozwaną było nieuzasadnione, gdyż żadna z przyczyn podanych przez pozwaną nie została udowodniona w toku postępowania, co Sąd Rejonowy szczegółowo uzasadnił. Zdaniem Sądu Wojewódzkiego, Sąd pierwszej instancji nie naruszył zasady swobodnej oceny dowodów, gdyż zgodnie z art. 233 KPC logicznie uzasadnił, którym dowodom dał wiarę i dlaczego oraz którym odmówił wiarygodności. Strona pozwana nie wykazała żadnej nowej okoliczności, polemizując w apelacji z ustaleniami Sądu pierwszej instancji. Dotyczy to także sprostowania opinii o pracy, gdyż niewystarczające jest jedynie powoływanie się na prawo zakładu do negatywnej oceny pracownika, jeżeli nie znajduje odzwierciedlenia w dokumentach znajdujących się w aktach osobowych. Postępowanie dowodowe nie wykazało niełojalności ani konfliktowości powódki, a pozostałe zmiany treści opinii zostały zmienione zgodnie ze stanowiskiem strony pozwanej.

Powyższy wyrok w pkt 1 zaskarżyła strona pozwana. W kasacji zarzuciła brak podstawy prawnej stanowiska Sądu oraz naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię co do przywrócenia powódki do pracy na poprzednich warunkach, skoro rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło w oparciu o przepis art. 53 § 1 pkt 1 lit. b KP, który nie przewiduje przywrócenia do pracy. Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 przez oddalenie w całości roszczenia powódki dotyczącego przywrócenia jej do pracy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kodeks postępowania cywilnego wymienia w art. 393¹ dwie podstawy, na których można oprzeć kasację, a mianowicie naruszenie prawa materialnego i naruszenie przepisów postępowania, jeżeli mogło to mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Kasacja powinna zawierać uzasadnienie podstaw kasacyjnych (art. 393³ KPC). Strona pozwana, zarzucając zaskarżonej części wyroku brak podania podstawy prawnej stanowiska Sądu, nie skonkretyzowała swego zarzutu wskazaniem przepisu prawa, któremu - według wnoszącego kasację - uchybił Sąd drugiej instancji, ani nie przedstawiła żadnej argumentacji prawnej uzasadniającej ten zarzut. Uniemożliwia to

Sądowi Najwyższemu zbadanie zasadności tak ogólnikowo podanej podstawy kasacyjnej i wdawanie się w dociekania, czy i jaki przepis - zdaniem strony skarżącej - został naruszony. W rzeczywistości nie istnieje podstawa do postawienia tak sformułowanego zarzutu, który w istocie nie ma wpływu na wynik sprawy. Sądy obu instancji zasadnie uznały, że w ustalonych okolicznościach sprawy wypowiedzenie zmieniające warunki pracy powódce z dnia 31 sierpnia 1995 r. było nieuzasadnione, czego nawet kasacja nie kwestionuje. Sąd pierwszej instancji niezgodnie z przepisem art. 45 § 1 w związku z art. 42 § 1 KP uznał to wypowiedzenie za bezskuteczne, zamiast orzec o przywróceniu do pracy na poprzednich warunkach. Sąd Wojewódzki dostrzegł ten oczywisty błąd w sformułowaniu sentencji wyroku i dostosował jego treść do przepisu art. 45 § 1 KP, zmieniając wyrok Sądu pierwszej instancji. Sąd Wojewódzki wskazał art. 386 § 1 KPC jako podstawę swego orzeczenia, co wskazuje na bezzasadność omawianego zarzutu braku podania podstawy prawnej swojego stanowiska.

Zdaniem Sądu Najwyższego nietrafny jest także drugi zarzut kasacji naruszenia prawa materialnego, to jest art. 53 § 1 pkt 1 lit. b KP przez błędną jego wykładnię. Przedmiotem niniejszej sprawy było żądanie powódki, najpierw uznania za bezskuteczne wypowiedzenia warunków pracy przez pracodawcę, a po zmianie żądania w toku procesu - przywrócenie poprzednich warunków pracy i płacy. Przepis art. 53 § 1 pkt 1 lit. b KP nie stanowił podstawy prawnej roszczenia powódki i nie miał zastosowania w sprawie przy ocenie prawnej żądania pozwu, ani nie stanowi podstawy prawnej rozstrzygnięć Sądów obu instancji. Przepis ten może natomiast stanowić podstawę oceny zasadności czynności prawnej pracodawcy, który następnie rozwiązał umowę o pracę z powódką bez wypowiedzenia, jeżeli nie zostały spełnione przesłanki wymienione w tym przepisie lub wypowiedzenie to w okolicznościach sprawy było sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa, przysługującego pracodawcy. Ocena tego rozwiązania jest przedmiotem postępowania w odrębnej sprawie [...], które nie zostało dotychczas zakończone prawomocnym wyrokiem sądowym. Zdaniem Sądu Najwyższego nie stanowi ujemnej przesłanki procesowej rozpatrywanie między tymi samymi stronami sprawy o przywrócenie poprzednich warunków pracy pracownikowi (art. 45 § 1 w związku z art. 42 § 1 KP), z którym pracodawca następnie rozwiązał stosunek pracy na podstawie art. 53 § 1 pkt 1 lit. b KP, gdy nadal toczy się postępowanie o uznanie za bezskuteczne tego rozwiązania

umowy o pracę bez wypowiedzenia z dnia 12 lipca 1996 r. Badanie zasadności tego wypowiedzenia w związku z art. 53 § 5 KP, gdy powódka niezwłocznie podjęła pracę w pozwanym zakładzie pracy po ustaniu przyczyny nieobecności w pracy, nie powoduje bezprzedmiotowości zaskarżonego wyroku, jeśli na pracodawcy ciąży powinność ponownego zatrudnienia powódki i istnieje możliwość anulowania kwestionowanego wypowiedzenia umowy o pracę kwalifikowanemu lekarzowi ze względu na interes społeczny, na co wskazuje rozważne potraktowanie złożonych do akt niniejszej sprawy kilkuset podpisów osób protestujących przeciwko zwolnieniu powódki, którym uratowała życie i zdrowie w ciągu kilkunastu lat pracy.

Wobec braku usprawiedliwionych podstaw kasacji, Sąd Najwyższy na zasadzie art. 393¹² KPC orzekł, jak w sentencji.

=====